

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL ȚĂRII ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13—74

Știința și Religia

În țările care stau în fruntea progresului, în acele țări cari au creiat civilizația actuală, iar n'au imitat-o, vedem religia având rol precumpănitor. Fruntașii tuturor ramurilor de activitate, pionieri geniali ai științei, oamenii politici de mână întâia, nu se rusinează de credințele religioase, ci le mărturisesc.

Chiar acolo unde fruntașii religiei au purtat lupte înversunate cu pionierii științei, e pe cale a înceta.

E mult de când moda materialismului simplist și brutal e părăsită. Fruntașii științei și ai religiei au constatat cu mirare că, înaintând și muncind pe două căi cu totul deosebite, au ajuns la rezultate finale, cari coincid perfect.

Știința mărturisește că analizând materia, a ajuns la molecule: că moleculele le-a găsit alcătuite din atome, și atomele, departe de a fi simple, se alcătuiesc la urma urmei din electroni cari sunt una cu eterul.

Eterul însă înfățișează atari contraziceri logice, e înzestrat cu însușiri așa de contrazicătoare — de milioane de ori mai rigid decât aerul și totodată de milioane de ori mai rigid decât oțetul și care a silit pe fizicii cei mai ageri să admită că el e o forță și că substratul lumii materiale este nu materia, ci forța, energia, că în realitate materia este numai un simbol, o creație, o exteriorizare proiectată de mintea noastră, — dar substrat real al lumii e forța.

De mult, ceice au studiat științele morale, sufletul omenesc, au ajuns la concluzia, că singura realitate de care avem cunoștință directă, este forța din noi, spiritul cugetător, voitor simțitor, — energia.

Deci substratul materiei (ce numim) trupul nostru este și el o forță, ca și substratul material care alcătuiește trupul celorlalți oameni sau

animale ca și substratul întregii lumi materiale zisă moartă.

Deci forța care e substratul lumii materiale moarte e aceeași cu forța, pe care avem mijloc de a o cunoaște prin intuiție în noi înșine.

Substratul lumii este de natură spirituală ca și substratul nostru al oamenilor.

Substratul spiritual al lumii este ceace s'a numit Dumnezeu, substratul nostru, este sufletul, de aceeași natură cu substratul lumii și deci etern, fără început și fără sfârșit ca și el, deși îmbracă forme individuale ce par trecătoare, emanate din Dumnezeu.

Toate religiile, dela etisismul ori animismul cel mai primitiv, până la formele mai subțiri ale teismului neoprotestant și filosofic au dat aceleași răspunsuri la veșnicile întrebări, ce omenire a îngăimat în pruncia ei și pe care și le-a pus cu toată claritatea în faza ei de maturitate.

Toate religiile cuprind sub coaja felurită variabilă după gradul de dezvoltare intelectuală și socială a popoarelor, — același sâmbure, aceleași soluții.

Kant a oprit un timp lumea în loc cu afirmarea că Das Ding an Sich — lucru în sine — substratul lumii va rămâne veșnic nepătruns. Spencer, Taïne, ne-au afirmat că substratul lumii este un X uriaș care potrivit prin observația internă, ni se înfățișează ca spirit: rar, prin observația externă, prin simțuri ca materia. Materia și Spiritul zicea el, nu au existență separată, sunt două fețe, două aspecte deosebite ale aceluiași X substrat al lumii, care va rămâne pururea necunoscut.

Dar iată că filosofii mai noi au aflat că tocmai Das Ding an Sich este singurul, pe care-l cunoaștem de-adreptul, ca unii ce suntem fragmente din el și deci, cunoscându-ne pe noi, în eul nostru, eo ipso cunoaștem și lucrul în sine. Schopenhauer ne-a spus: că lucrul în sine,

substratul lumii este voința. Afirmarea lui cuprinde mult adevăr. El a reușit să pătrundă în cetatea ferecată a lui Das Ding an Sich, spunându-ne că substratul lumii este sporit, forțat înzestrat cu voință.

Una din cele mai triste constatări ce putem face din cele mai de sus, este că preoții noștri par a fi pierdut ei încrederea în știința și dreptatea cauzei, ai căror apostoli sunt. E drept că s'au văzut disprețuiți de fruntași mireni și tratați ca un rău necesar.

S'a spus că, deși religia nu mai are nici rost nici bază în fața științelor pozitive, care au distrus-o, dar că interesul păstrării ordinii sociale cere o jandarmerie spirituală, care să ție clasele de jos în ascultare, făgăduindu-le fericirile raiului în cea lume.

Dar adevărul e că materialismul, cu coloratul său ateism, nu mai are nici o bază, dacă știința și-a dat mâna cu religia. Atunci preoții pot să-și exercite apostolatul lor fără să se privească ei înșiși pe sine ca jandarmi spirituali, ori actori cari spun pe din afară vorbe în a căror știință cei dintâi ei înșiși nu o cred.

Răspândirea adevărilor fundamentale, ale religiilor sunt datorii să o facă preoții tuturor religiilor.

O eră nouă ar începe și la noi, dacă preoțimea cea cultă va avea cunoștință de sprijinul ce are astăzi religia dela știința modernă.

I. Nădejde.

Propagandă culturală

— *Cum fac sașii propagandă.* —

În Sibiu, s'a întemeiat o întreprindere, pentru cultura și distracția poporului săsesc, întreprindere care poartă numele de cinema-poporal sau popular. Acest cinema, instalat într'un camion, cutreacă satele locuite de sași în Ardeal, cu un motor propriu, care mână mașina și dă lumina necesară în localurile unde se instalează repede, după sistemul american.

Filmolele reprezintă diferite vederi din țările civilizate, priveliști din alte continente precum și bucăți hazlii sau vederi din uriașele întreprinderi industriale din marile centre.

Un reprezentant sau chiar directorul întreprinderii e totdeauna de față la proiectarea filmului, dând verbal explicații asupra vederii reprezentate. Spectacolele, date sub patronajul și îndemnul bisericii, sunt foarte populate, având

în vedere că, de cu vreme, preoții și profesorii vestesc și trinit pe oameni la reprezentațiile organizate.

Folosul e care-l aduce populației rurale introducerea unui asemenea cinematograf ambulant, este evident. Tărănuimea are enorm de câștigat mai ales în locurile unde cercurile culturale lipsesc și unde cărciuma este singurul loc de adunare a poporenilor. Cu mijloace foarte modeste, fiecare prefectură de județ ar putea să aibă unul, organizând reprezentații însoțite de conferințe explicative, pe regiuni cu concursul profesorilor secundari în special.

Nu încapă îndoială că mijlocul acesta de distracție și de îmbogățire a cunoștințelor este și sănătos și plăcut.

Păcat că Asociația pentru cultura și literatura poporului român n'are destule mijloace spre a pune imediat în practică această idee deoarece ea ar fi mai indicată să o facă. Sperăm însă că se vor afla oameni cari vor înțelege importanța pentru neamul nostru de pretutindeni și pentru poporul nostru.

Organizarea tineretului

Fără îndoială trăim vremuri de refacere pe toate tărâmurile, o refacere religio-morală și reclamată de necesitățile vremii. Un dezechilibru moral îngrijorător se poate constata și la noi Români. În general se crede, că aceasta este o urmare a cataclimei sociale prin care a trecut lumea.

Da, lumea s'a mai stricat în războiu, dar această lume a fost stricată și înainte, nu însă în gradul în care se află acum.

Războiul a favorizat numai dezvoltarea boalei morale de care era cuprinsă lumea. Materialismul cras, lăcomia feroce, desfrâul greșit, crimele înfiorătoare și necredința în cele sfinte stăpâneau în mod îngrijorător pe om și înainte de războiu. Aceste păcate, războiul le-a alimentat dezvoltându-le.

Imoralul se desvoltă repede dacă nu se stăvilește. El vom putea zăgăzui însă numai prin o muncă sistematică și unitară.

E ceva tragic în legea firii ca cea ce ai împletit tu rău în firul vieții tale nu mai poți refăce tu, numai alții.

Îmi aduc aminte de un caz din viața mea pastorală foarte instructiv.

Într'un sinod parohial când mă năcăjiam

ca să-mi ridic credincioșii la înălțimea strămoșilor noștri așa cum îi vedeam eu din cărțile istoriografilor noștri, credincioșii mei în majoritate rămân apatici și nepăsători. Invățătorul penzionat — un venerabil Șagunian — mă întimpină: „Părinte! nu te supăra de ți-oi spune, nu te trudi să ne duci pe noi acolo unde vrei, căci e prea sus, dar privește colo (îmi arată tineretul) sunt copiii și fetele noastre, nepoții și nepoatele, crește-î cum vrei și-î vei duce unde dorești”.

A avut dreptate bătrânul dascăl, vorbea din praxa-i îndelungată. I-am ascultat sfatul și cu tineretul am ajuns la frumoase rezultate mișcând chiar și pe bătrâni.

Fără îndoială, tineretul de azi poartă pe umeri viitorul de mâne al neamului și țării noastre. Sufletul lui nou dornic de muncă, bun, curat și plin de focul unui entuziasm rodnic e potrivit pentru învățăturile înalte și ideale ale creștinismului și culturii adevărate.

În tineret este izvorul vieții unui neam, deci aici trebuie să muncim pentru ca să o curățim și nobilităm.

Tineretul nostru de ambele sexe atât la sate cât și la orașe, mânat ușor de curentul materialist și vâlul patimilor sensuale de tot felul, ce se desvoltă liber într-o atmosferă prielnică, ajunge ușor pe povârnișul dezastrului moral. Cetinești ziare te îngrozesci de atâtea crime, omoruri, atentate, furturi, defraudări, destrăbălări aproape zilnice eșuate în bună parte de tineri, ba unii chiar elevi și studenți neisprăviți.

La sate unde se crede că viața e mai curată mai scutită de atâtea influențe dezastruoase, vedem tot acel hal de destrăbălare cași la orașe... Sezătorile libere, clăcile bachante, jocurile frivole, nunțile și ospetele degenerate, sunt tot atâtea prilejuri de pierdere a sufletului tineresc, de decadentă morală a tineretului care nu poate rezista.

Pentru educarea morală a tineretului e prea puțină școala de Dumineca, căci nu-i viață în ea și e prea unilaterală

E nefiresc a toca mereu tinerimei teorii morale, voind să o predispuși pentru o viață ascetică, o viață de sfânt. Pentru aceasta nu-l poți determina mai ales când vede și simțește realitatea, care îi îmbie atâtea plăceri și bucurii nevinovate, cari se pot gusta fără a păcătui. Dumnezeu nu cere dela om o viață de ascet, de sfânt din veacurile prime ale creștinismului, ci

cere o viață mai înaltă morală, care să stimuleze pe un om spre desăvârșirea cerută de Hristos.

Se crede care de păcat jocul, expresia unei mulțumiri și veselii sufletești, cântările ori doinelc, horele, clăcile și sezătorile, totatătea prilejuri de manifestare a talentului poetic al țaranului nostru, nunțile cu toate variațiunile lor? Nu! Din contră trebuie menționate, dar regulate și perfecționate nu după concepțiile intelectualilor, cari și-au denaturat gustul, ci ciselate așa cum ni-le prezintă gustul în concepția minții naturale a țaranului nostru.

Regularea acestora o putem face prin organizarea tineretului în societăți religio-culturale.

Cine să facă organizarea tineretului la sate? Statul prin Ministerul de Instrucție a și luat dispoziții pentru organizarea tineretului recurgând la concursul preoțimii noastre. Eu cred că chiar invers ar fi mai potrivit. Preoțimea să organizeze tineretul în colaborare cu dascălimea cerând concursul efectiv al statului și al altor societăți culturale. Inițiativele private s'au dovedit mai cu efect chiar și pe terenul instrucției și educației.

Prin urmare pentru echilibrarea moralului cetățenilor bisericii noastre trebuie să curățim mai întâiu izvorul vieții neamului nostru — sufletul tineretului de ambele sexe, prin regularea tuturor manifestărilor sale social-culturale.

Se naște întrebarea, cum să-l organizăm. Felul organizării depinde dela referințele locale și felul de a vedea a păstorului.

Forma cadrelor e indiferentă, principalul este ca tineretul să nu rămână neincadrat în reuniune. Mulți fac coruri bisericesti, în cadrul cărora crește tineretul, alții regulează jocurile, alții sezătorile, iar alții fac felurite societăți.

Eu sunt de părerea, ca organizarea tineretului să se facă uniform în întreaga eparhie pe parohii și protopresbiterate chiar.

Dispozițiile hotărâtoare ale unui statut uniform pentru întreaga eparhie cred că ar fi următoarele.

1. Societatea să poarte numele unui patron.
2. Să aibe stindardul său și simbolul ei, de exemplu, o cruce atârnată de fundă ireicolor, care s'o procure fiecare membru.
3. În societate intră fiecare tânăr dela 15 ani în sus, pot fi chiar însurați și măritate.

4. Membrii înscriși odată trebuie să fie curați, pasnici și cu purtări bune.

5. Taxă pe membri nu se pune.

6. Să fie recunoscută și privilegiată de stat.

7. Autoritățile de stat numai acestor societăți să dea autorizații pentru jocurile de vară și iarnă și alte șezători.

8. Preotul și învățătorul sunt prezidenți, respective vice-prezidenți de onoare.

9. Societatea se conduce de un comitet sub controlul celui parohial.

10. Fiecare membru dă declarație, că se supune tuturor dispozițiilor societății. Față de contravenienți se aplică sancțiuni. Membri au bilet de legitimație.

11. Conflictul se aplanează de comitet eventual recurg la sfatul păcii.

12. Societatea își are corul ei bisericesc și lumesc.

13. Membrii societății sunt și membrii la „Astra”.

14. Societatea e obligată să ia parte activă la toate serbările bisericești și naționale.

15. Societatea se întreține din veniturile dela concertele, reprezentații teatrale, jocuri naționale și donații.

16. Toate întrunirile și instruirea membrilor se face în școală, dacă nu este casă culturală.

Am convingerea, că vom izbuti să compunem un regulament aproape perfect, care va putea da roade numai dacă îi vom da și viață.

Dacă preotul și învățătorul nu vor sufla viață în aceste societăți, statul rămâne mort ca și membrii lui.

E chestie de atitudine pastorală a preotului și de tactica pedagogică a dascălului cum să tracteze cu tineretul.

Preotul într-o parohie e rege. „Fericit e poporul cu un rege cuminte”, dar vai „unde nu este conducere, poporul cade” răsturnându-și regele.

Doresc ca bunul Dumnezeu să ne ocrotească și lumineze în lucrările noastre pentru întronarea cât mai repede a împărăției Sale pe pământul neamului românesc.

Prot. Zaharie Manu.

Mărturisirea unui sectar

— Cum am devenit un creștin, adevărat credincios —

Religia în general, pe mine nu m'a interesat niciodată, dupăcum ea nici astăzi nu interesează pe mulți. Biserica cu serviciile ei, pentru mine nu erau decât o a cincea roată la car. Și această indiferență ce aveam față de biserică, eu o atribui pe lângă „educația religioasă insuficientă”, și cărților demoralizatoare citite cari au influențat mult asupra sufletului meu tânăr, îndreptându-l pe căi greșite. Afară de astea, pe oriunde am fost purtat de valurile lumii auzind și dând crezare la fel de fel de vorbe deșarte, nu tocmai plăcute, spuse de câte cineva pe socotcala clerului bisericesc, m'am desgustat cu totul de slujitorii altarului, făcându-mi o idee cât se poate de proastă despre biserică strămoșească.

Acum câțiva ani în urmă însă, fiind invitat la cununia religioasă a unui coleg al meu, am avut frumoasa ocazie de a cunoaște mai de aproape această instituție, pentru care eu nu eram decât un om mort.

Parcă-l văd și acum pe părintele Al. Gh. care cu o față blândă și cu un glas adevărat părintesc, ținând mai întâi o frumoasă cuvântare explicativă, pe înțelesul tuturor, a arătat marea însemnătate a căsătoriei, în legătură cu cununia religioasă. Prin această cuvântare, Sf. Sa, ca un adevărat păstor al turmei lui Christos, a căutat să trezească sufletele nepăsătoare din răceala morală în care se găsea, aducându-le într-o stare de conștiință deplină, spre a putea asista la serviciul divin înviorat, și conștienți de măreția serviciului Dumnezeesc.

Apoi în mijlocul unci tăceri profunde, începând serviciul divin, Sf. Sa a lăsat încăodată să se vadă că e un slujitor al lui Dumnezeu, în adevăratul înțeles al cuvântului; căci întreaga asistență a fost pătrunsă până la lacrimi de puterea de viață ce se simțea în acel moment în biserică. Mai ales în rugăciunile sale, Sf. Sa, s'a rugat cu atâta ardoare și sinceritate pentru tânăra pereche, încât și eu, fără voe, fiind cuprins de un sentiment plăcut, necunoscut de mine până atunci, mi-am simțit sufletul alipit pentru totdeauna de acea putere divină, invocată de un adevărat slujitor al lui Dumnezeu. Era ceva real, — și totodată neobicinuit pentru mine!... Auzisem, nu vorbe goale înșirate pe de rost, ci o rugăciune vie!... Strigarea, plină

de încredere, a unei inimi, către Creatorul său!... Și am zis: „O, ziditorule — atotputernic, cum de nu mai trezit mai de 'nainte la adevărata viață?... Cum de m'ai lăsat pradă ideilor mele proaste, inspirate de cel rău prin vorbe deșarte auzite și crezute, fără de a le cerceta?...”

Reînviaseam... și adânc mișcat, nu m'am mulțumit numai cu atât, ci m'am dus și la dl proot acasă, pentru a-l mai întreba câte ceva.

Și Sf. Sa, foarte bucurios și cu multă bunăvoință mi-a dat deslășirile necesare la toate întrebările mele, sfătuindu-mă totodată că, dacă vroai să fii un adevărat creștin, demn de numele Mântuitorului nostru Isus Cristos, să nu părăsesc biserica, și să mai îndemn și pe alții să vie în casa Domnului, căci mulți sunt, foarte mulți aceia, cari nesocotind biserica, rățăcesc inconstienți departe de cea mai principală instituție, de care suntem legați corp și suflet, de la naștere și până dincolo de mormânt. Și această mulțime inconstientă trebuie luminată, ca să știe că numai bisericii datorăm noi unitatea noastră de neam, ce ne-a păstrat-o prin credința în Dumnezeu Atotputernic.

Deci iubiți amici, nu vă lăsați târați în prăpastie de răuvoitorii neamului nostru, cari profitând de câte un caz regretabil, izolat, caută să ne răpească din sânul bisericii, defăimând pe slujitorii altaruului, căvora le încredințată turma Domnului, spre a o conduce în Impărăția lui Dumnezeu. Căutați a fi folositori patriei spre binele vostru propriu și Dumnezeu vă va binecuvânta în toate.

C. Br.

Pelerinajul la Ierusalim, la locurile sfinte

— Comunicat —

Cu bucurie aducem la cunoștință tuturor, că în toamna anului acestuia, prin 15—20 Sept. vom organiza sub conducerea I. P. S. Sale arhiepiscopul și mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan un pelerinaj la Ierusalim, la locurile sfinte, unde a trăit și învățat Mântuitorul și a murit pentru mântuirea noastră, spre a ne pleca genunchii și a ne închina și ruga la Mormântul Domnului, spre a ne putea apropia mai ușor de Isus Hristos și a renaste la o nouă viață în El, ca să umblăm pe urmele Lui și ca să ne întoarcem apoi în noi și renăscuți sufleteste.

Călătoria se va face dela Constanța la Iaffa,

portul Ierusalimului, cu vaporul „Impăratul Traian” al serviciului maritim român pe lângă următoarele prețuri: 70 locuri cl. I cu 15 mii și 40 locuri cl. II cu 10 mii cu mâncarea pe vapor și 120 locuri cl. III cu 3000 lei fără mâncare, dus și întors. Călătoria dela Constanța la Iaffa și înapoi va dura 10 zile, cu o oprire de 2 zile în Constantinopol, iară vizitarea locurilor sfinte va ține vre-o 5—7 zile. La această sumă se vor adăuga cheltuelile de întreținere în Palestina, cât va dura vizitarea locurilor sfinte. Privitor la aceste cheltueli am cerut informațiuni dela locurile competente și îndată ce vom primi răspunsul, îl vom comunica celor interesați, ca fiecare să se poată pregăti cu sumele necesare. Pentru călătoria pe CFR, până la Constanța vom cere reducere de 75%, cecacc credem că se va acorda.

La acest pelerinaj se admit intelectuali și popor, bărbați și femei, în numărul limitat mai sus. Ceice doresc a lua parte la acest pelerinaj sunt rugați a se anunța cât mai urgent la părintele Virgil Nistor, secretar consistorial în Sibiu, de unde se vor da la cerere orșice informațiuni.

Fiind numărul locuitorilor foarte redus, este de dorit ca anunțările să se facă cât mai curând, căci admiterea se va face în ordinea anunțării.

Intrucât vor permite împrejurările se va face dela Iaffa o călătorie și până la Cairo și Alexandri în Egipt.

Sibiu, 18 Iunie 1925.

Consistorul arhiepiscopozan.

Sfințirea bisericii din Borcut

Credinciosii parohiei noastre din Borcut (tract. Lăpus) au avut parte de o bucurie deosebită, predându-se măreței sale destinațiuni radical renovatul lăcaș dumnezeesc, în ziua sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Oricât de vie a fost dorința credincioșilor de acolo, ca să se efeptiască acțiul târnosirii bisericii prin P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae ca Chiriarh local, această dorință nu a putut fi satisfăcută din motivul, că P. S. Sa se află încă tot în stadiu de suferință.

Acest motiv a îndemnat pe P. S. Sa, ca să concurgă l a ajutorul P. S. Sale, Episcopul Nichita al Argesului, ca să îndeplinească acest act

religios, care cu o deosebită satisfacție a luat asupra sa această sarcină împreună cu multe oboseli, la îndepărtare considerabilă, îndemnat și de împrejurarea, că P. S. Sa Episcopul Nichita, timp de 7 ani a condus cu deosebită râvnă destinele tractului Cetatea-de-peatră, al cărei parohii centrale a fost Borcutul.

În scopul sfințirii bisericii frumos renovate și provăzută cu toate cele necesare, a plecat P. S. Sa Episcopul *Nichita* dela Cluj Duminecă dimineața în 28 I. tr., însoțit de P. C. Arhimandrit *Inocențiu Tânăsoiu* dela sfânta mănăstire a Argeșului și de diaconul ceremonial al episcopiei noastre *Aurel Todoruț*.

Primă comună, unde i-s'a făcut primirea oficială P. S. Sale a fost parohia Baba, unde tot poporul, în butul timpului nefavorabil, s'a postat în fața bisericii și prin rostul preotului local Isidor Sevan a fost bineventat în cuvinte foarte elogioase, iar din partea administrației prin cuvintele dlui primpretor de plasă și deputat sinodal Ioan Bărbos.

Plăcut impresionat, a răspuns P. S. Sa, dând sfaturi înțelepte poporului, și împărtășind binecuvântarea Sa asupra tuturor, și-a urmat drumul spre locul destinat.

Ajuns în sediul actual al protopopiatului Lăpușul-unguresc, la marginea comunei a fost întâmpinat lângă o frumoasă poartă triumfală din partea forurilor administrative locale și luând parte după frumoase cuvinte de bun sosire din partea protopopului local Zaharie Manu la serviciul religios în capela instalată în una din salele mai spațioase ale școlii medii, prin cuvinte pline de dragoste creștinească și părintească se adresează poporului adunat, dându-le cele mai frumoase sfaturi, ca să urmeze cu râvnă învățăturilor sfintei noastre biserici, spre fericirea lui vremelnică și vecinică. Poporul adânc impresionat a primit frumoasele povești date din partea arhierelui, fostul lui conducător de odinioară.

Tot în acest prilej s'a servit părăstas pentru odihna sufletului răposatului său fiu, George.

După terminarea ritualelor, au urmat obișnuitele recepțiuni la casa distinsului fruntaș al vieții noastre publice Dr. Gavriil Buzura, un vechiu și prețios amic al P. S. Sale.

În ordinea cronologică au urmat reprezentanții bisericii noastre, a bisericii gr.-catolice, rom.-catolice, reformate și izraelite, apoi reprezentanții școlilor și a administrației de plasă

și locale, cari toți au dat expresiune celui mai sincer devotament aceluia, care cu braț înalt și cu mână tare a condus frânele, în cele mai grele împrejurări, ale tractului de atunci al Cetății-de-peatră, acum al Lăpușului.

P. S. Sa plăcut impresionat de dragostea exprimată din partea tuturor reprezentanților autorităților, le răspunde cu multă amabilitate, producând cea mai frumoasă impresiune cuvintele pătrunse de un adevărat spirit evanghelic ale P. S. Sale.

La banchet au urmat toastele P. S. Sale pentru Majestatea Sa Regele și casa domnitoare, a protopopului Zaharie Manu P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, căruia îi dorește grabnică și completă reînălțare, a fruntașului Dr. G. Buzura pentru P. S. Sa Episcopul Nichita s. a.

În dimineața zilei de 29 Iunie, a. c. în ziua sfinților Apostoli Petru și Pavel a urmat sfințirea lăcașului divin din Borcut și predarea sublimii sale chemări din partea P. S. Sale Episcopului Nichita, asistat de arhimandritul Inocențiu, de preoții Gavriil Micu din Poiana-Blenchei, Isidor Sevan din Baba, Ioan Filip din Libotin, Teodor Herman din Masca, Vasile Danciu din Cupșeni, Alexandru Herman din Rogoz și diaconul Aurel Todoruț.

În decursul sfintei liturghii a fost hirotonit întru diacon candidatul de preot Vasile Olariu destinat preot pentru parohia Chiuciș.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul episcopiei noastre sub conducerea măiastră a dirigințelii Sava Golumba.

La sfârșitul sfintei liturghii, P. S. Sa se adresează poporului, adunat în număr foarte mare, pe lângă tot timpul ploios și nefavorabil, care prin cuvinte pătrunse de cele mai creștinești sentimente, împărtășește sfaturi poporului adunat și binecuvântarea Sa arhierescă în locul P. S. Sale Episcopului nostru Nicolae, din al cărui încredințare a condus actul sfânt al sfințirii bisericii.

Seara a urmat concertul dat de corul episcopiei noastre, al cărui succes moral a fost desăvârșit, iar material satisfăcut. Într-o animație deosebită a urmat dansul, care a durat până dimineața.

È de remarcat faptul, că tractul Lăpușului dispune de cele mai corespunzătoare biserici și școli din eparhie, ceea ce este rodul activității conducătorilor de odinioară ai tractului, a

P. S. Sale actualului episcop al Argesului, a asesorului nostru consistorial Andreiu Ludu și a actualului protopop Zaharie Manu, care se dovedeste de un demn urmaș al înaintașilor săi.

A. T.

Ș T I R I

Alegerile de decan. Consiliul profesoral dela Academia Teologică ort. orm. din Cluj în ședința din 23 Iunie a. c. a ales cu unanimitate de voturi de decan pe anul 1925—26 pe dl prof. Dr. A. Buzdug. Dorim primului decan, spor în munca pentru înaintarea acestui focar de lumină evanghelică.

* * *

Incheierea anului școlar la Academia noastră teologică. Miercuri în 24 Iunie a. c. Academia Teologică și-a ținut încheierea anului școlar într-o atmosferă restrânsă, dar foarte plăcută. După ce s'au înălțat rugăciuni de mulțumită către Tronul ceresc, studenții, corpul profesoral și alți oaspeți împreună cu delegatul P. S. Sale dl prof. Dr. S. Dragomir s'au întrunit în sala Academiei unde corul cântă „Tatăl nostru”. După aceasta prof. Dr. L. Muntean prin o cuvântare frumoasă arată evenimentele mai însemnate din viața tinerei Academii. Urmează „Iată ziua triumfală” cântată de corul stud. după care dl director A. Ludu declară anul școlar de închis făcând un călduros apel către studenți, de-a fi adevărați apostoli a lui Hristos, pentru mărirea bisericii, cinstea acestui focar de lumină și mulțumirea celor ce s'au ostenit în înființarea lui. Apoi se cântă „O rază dulce” și astfel solemnitatea se termină. Ca o plăcută amintire a clipelor solenne, toți cei de față se fotografiază.

* * *

Revoluția din Grecia. Nemulțumit cu guvernul actual poporul din Grecia a cerut schimbarea regimului. În fruntea mișcării s'au pus căpeteniile armatei cu generalul Pangalos. Lumea se temea de o revoluție. Dar guvernul s'a retras și noul guvern s'a format în frunte cu Pangalos. Mai nou se anunță că atât în capitală cât și în provincie domnește liniștea cea mai deplină. Opinia publică se arată satisfăcută de felul cum s'a desfășurat evenimentele și își exprimă speranța că acum va fi liniște.

Interzicere potrivită. La cameră s'a depus proiectul de lege, care interzice jocul de cărți, precum și jocurile de noroc, în cluburile, hotelurile, casinourile, cărciumile, restaurantele, cofetăriile, sălile de reuniune sau orice altă sală publică aflătoare în stațiunile balneare sau climaterice. Proprietarul întreprinderii care va fi organizat sau tolerat asemenea jocuri, va fi pedepsit cu amendă până la 50,000 lei și în caz de recidivă cu închisoare până la o lună și cu închiderea localului. Persoanele care vor lua parte la asemenea jocuri, vor fi pedepsite cu o amendă până la 25,000 lei și în caz de recidivă, cu închisoare până la 15 zile.

* * *

Monument. Pentru strângerea fondului necesar ridicării unui monument în jud. Hunedoara, celor trei eroi ai neamului Horia, Cloșca și Crișan, s'a autorizat facerea unei chete. Capitală.

Cei cu sentimente românești sunt rugați să-si dea obolul.

* * *

O invenție nouă pentru războiu. Un ofițer activ din garnizoana Arad. a inventat o nouă granată, care printr'un dispozitiv special, poate fi asvârlită la 6—700 metri. Granatele obisnuite pot fi aruncate la 30 metri și numai în rare cazuri la 50 metri. Experiențele făcute până acum cu noua granată, în fața competențelor militare au dat rezultate foarte bune, fiind apreciată mai ales puterea ei de acțiune. E de notat că toate experiențele făcute au dat rezultat bun.

* * *

Sat fără cărciumă. Pe muchia dealului dintre comunele Răcăciuni și Parava din județul Putna, se află satul Teius, o așezare de vre-o 160 gospodari, modesti ca cuprindere, dar mari prin simțimentele lor alese față de biserică și neam.

Din puterile proprii au clădit biserică frumoasă, pe care au ținut să le-o târnosească însuși P. S. Episcop Lucian. Cu prilejul sfințirii, pe lângă interesul și dărnicia locuitorilor pentru cele sufletești, s'a remarcat sănătatea și frumusețea trupească a oamenilor, precum și mulțimea copiilor. Întrebând mai deaproape asupra modului de traiu, cu mirare am aflat, că în Teius nu este nici o cărciumă și că pe acolo rar s'a văzut om amețit de băntură. Iată deci un sat fără cărciumă.

* * *

Tratatul româno-ruse au luat sfârșit. Conform convențiunii încheiate s'au stabilit cinci puncte de trecere peste frontieră unde vor funcționa comisii mixte de control. Deoarece delegații au avut atribuții limitate, este necesară ratificarea ambelor guverne. Generalul Ivanov, președintele delegației rusești a adus aprobarea guvernului sovietic, iar ratificarea din partea României se va întâmpla cât se poate de curând.

* * *

AU APĂRUT: *Anuarul Academiei teologice din Sibiu pe anul 1924—25.* Cuprinde studiul prof. Nicolae Colan despre Sf. Pavel către Filimon și datele școlare obicinuite.

Sf. Pavel către Filimon de Nicolae Colan. E un studiu biblic interesant în care autorul expune la început viața lui Pavel în temnița din Roma și a doua naștere a lui Arisim, analizând apoi epistola lui Pavel și trăgând concluzii asupra raportului între creștinism și sclăvia din acele vremi. E o lucrare de toată lauda și o recomandăm preoțimei noastre. Prețul 10 lei la librăria arhidiecezană în Sibiu.

V. Savel: Doine din războiu și câteva povești. (Biblioteca Sămănătorul No. 73. Arad. Prețul 5 lei).

Apreciatul prozator V. Savel, a cules în acest volum o samă de doine răsărite, ca niște flori de sânge, din sbuciumul fără seamă al războiului nostru de întregire... Prin culegerea și publicarea lor, V. Savel a făcut o adevărată faptă bună, în aceste vremuri, când cântecele noastre populare sunt isgonite încetul cu încetul din satele românești de stupide cuplete aduse pe drumurile de fier. Doinele din războiu sunt urmate de câteva povești ale dlui V. Savel — dovezi ale unui talent remarcabil, cari ne fac să regretăm întâlnirile tot mai rare cu autorul lor în paginile revistelor noastre literare.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhău — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhău — 10.— Lei

7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. „Problema educației sexelor“ 8.— Lei
11. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — 20.— Lei
12. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

2—3

CONCURS

După ce la concursul pentru postul de protopresbiter al tractului Alba-Iulia, concurenții n'au satisfăcut tuturor condițiilor prevăzute în acel concurs, prin aceasta se publică un concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renasterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele fasonate în coala B pentru întreținerea dotațiunii preoțești dela stat și venitele stolare din parohia centrală Alba-Iulia.
2. Dotația protopresbiterală dela stat și pașalul ce se va stabili din fondul general administrativ al Consistoriului.
3. Retribuția din fondul protopresbiteral al tractului, alimentat din contribuțiile parohiilor și alte resurse.
4. Taxele legale dela vizitațiunile canonice.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta cererile înzestrate cu documentele necesare în termenul arătat mai sus, Venerabilului Consistor Eparhial din Cluj, conform concluderii Congresual No. 111 din 1888. Dela concurenții din alte diecese, se cere să prezinte și act de învoire dela Chiriarhul lor, ca în caz de alegere și numire îi va elibera literile dimisionale.

Alba-Iulia din ședința comitetului protopresbiteral ortodox, ținută la 22 Iunie 1925.

Dr. Seb. Stanca
comis. cons.

Petru Circo
notar al comit.

No. 3910. „Aprobat”.

Cluj din ședința plenară a Consistoriului Eparhial ținută la 25 Iunie 1925.

Nicolae
episcop.

L. Curea
secretar.